

Mette Kathrine Grosbølls prædiken 14. søndag efter trinitatis

Taler

Mette Kathrine Grosbøll
Sognepræst

Dato

13. september 2020

Sted

Sions Kirke

Omstændigheder**Prædikentekst**

Johannesevangeliet kapitel 5, vers 1-15

Nogle gange kunne jeg godt tænke mig at være sådan en, der kiggede efter, hvilken tekst, der hørte til den søndag jeg planlagde høstgudstjeneste på. Her har vi pyntet kirken i høst- og efterårstema. Bordet under mig er fuld af ting, vi skal sælge til auktionen. Og så er teksten overhovedet ikke i nærheden af at nævne korn, brød eller frugt, men fortæller i stedet om en lam mand. Han ligger ved en dam og venter på, at en engel skal komme og sætte bevægelse i vandet, for den der kommer først i, bliver rask. Og han her har ventet i fulde 38 år, for når den engel endelig kommer, kommer en anden altid i før ham. Han har ikke nogen til at hjælpe sig i vandet.

Lad i denne omgang være, at det da er en gud med temmelig syg sans for humor, der udsætter krøblinge, blinde og lamme mennesker for den slags væddeløb, for mon ikke vi skal bruge hele denne setting til at forstå hvad der fortælles. Hvad handler denne her historie egentlig om?

Det handler jo om den der lamme mand, har jeg jo lige sagt. Ja – måske gør den det. Han ligger der, lam og elendig, modløs og opgivende. Han sidder bogstavelig talt fast i sit liv, og hans håb er ved at være et noget falmet et af slagsen. Han ligner sikkert en eller flere vi kender. Men han er ikke hovedpersonen. Det er i stedet ham, som kommer til den lamme mand og taler med ham.

Vi er til fest, indledes historien, og da vi jo har høstfest i dag, er jeg utrolig glad for lige den oplysning. Det er også sabbat, erfarer vi. Og alle de her mennesker, der ligger ved dammen, ligger der, fordi de ikke kan andet, selvfølgelig, og så

fordi de ikke kan gå i templet og markere festen. Templet er for de lydefri, de fejlfri, dem som ikke fejler noget og som kan kategoriseres som rene. De her er udenfor i alle betydninger af ordet.

Der kan ikke være en særlig rar stemning. På en måde er de alle i samme båd, på en anden er de hinandens værste konkurrenter, for det er livet om at gøre at komme først. Der skæves til de andre: hvem har de taget med? Måske er der et øjeblik overskud til at se medlidende på ham, der ingen har med, når man nu selv har taget sin bodybuilderfætter med. Men hyggeligt er der ikke, der udenfor.

Følelsen af opgivelse er ikke, formoder jeg, en ukendt følelse, for nogen. Hvad nytter alle de her åndssvage øvelser, som fys'en har sat mig til at lave? Hvad nytter al den påståede forebyggelse? Hvad nytter det egentlig at sortere sit affald, købe genbrugstøj (hvis noget overhovedet), at droppe fly og bil? Hvad nytter det at sige fra og skrive indlæg i avisen? Hvad nytter det at stille op, at afgive sin stemme, at forsøge at skabe forandring, begejstring, bevægelse – hvad nytter det, hvis det bare er mig? Lille mig? Hvor latterlig og hylende naiv tager jeg mig ikke ud?

Her ligger vores lamme ven og foragter sig selv for at ligge der og dermed afsløre et lillebitte, helt umuligt håb. Og så kommer der en. En der ser ham, kender ham og spørger ham: vil du være rask?

Ja da! Ville vi måske sige – hvad skulle han dog ellers ligge der for? Men manden begynder straks at forklare sig ”Jeg har ikke nogen...” Det med at sygdom er noget vi har pådraget os selv pga. dårlig livsførelse eller manglede vilje til eller tro på at kunne blive rask, er ikke et nyt fænomen. Sygdom og ulykke bliver så tit gjort til noget, der i sidste ende lidt er vores egen skyld, og manden går da også straks i forsvar: ”jeg har ikke nogen, det er ikke min skyld...”, men det gider Jesus, ligesom de fleste af os andre, ikke høre på. ”Rejs dig, tag din bære og gå”, siger han. Og så gør manden det.

Men det må man ikke – det er sabbat og at bære sin bære er arbejde og derfor ikke tilladt, påpeger nogle sure jøder. Stakkels dem. Her er de vidner til et mirakel, til en opstandelse fra de døde, og så opdager de det slet ikke. Manden har sin bære med sig – den er en del af hans historie: engang var jeg lam og elendig og alt håb og mod havde forladt mig. Jeg kunne ikke bevæge mig, jeg sad

fast - men så kom der en til mig.

I en dåbssalme, som Helsingørs tidligere biskop Johannes Johansen skrev til de af sine konfirmander, der skulle døbes inden konfirmationen hedder det: Du kommer Jesus i vor dåb/ der række du os mod og håb/ alene er vi svage. Egentlig er det det, der sker i historien i dag. Manden ligger alene og svag, og Jesus kommer og rækker ham mod og håb. Et nyt liv, sådan set. Ikke fordi han har fortjent det. Ikke fordi han ikke har fortjent det. Som vi hverken har fortjent eller ikke-fortjent vores dåb eller vores liv. Han kommer bare, for at vise ham, at han er ikke alene. Ham, som er Gud, som de der er udenfor ikke kan komme ind til i templet pga. deres fejl, går ud til dem i stedet, hvor de er, slår en streg over fejlene og skaber dermed den bevægelse, der helbreder, og som de ellers lå og ventede på, at englen skulle skabe nede i vandet.

At komme den lamme i møde skaber bevægelse i de døde ben. Han rejser sig, tager sit liv og historie på sig og går ud i livet igen. Han er den samme, og helt ny, genfødt kan man sige. Bare uden at komme i berøring med det fysiske vand. Det er sådan set det vi siger sker i dåben også. Vi kommer med vores børn i armene, eller alene med alle vores fejl og mangler, sorger og glæder, og beder om det levende vand, som han kapitlet før dagens tekst, lover en samaritansk kvinde. Og som vi kommer der mere eller mindre målrettede, kommer han os i møde som det levende håb ved opstandelsen fra døde, der insisterer på liv og mod og handling, uanset hvor meget vi end føler os låste eller hæmmede i vores liv.

En klog mand har skrevet, at Gud ikke eksisterer; han insisterer på sig selv i sin insisteren på os. Der er bevægelse i Gud og i relationen til os. Og det er det, der bevæger os til at plante et træ, vi måske ikke skal se vokse sig stort, så et frø, vi ikke aner om vil spire, sætte børn i verden og bære dem til dåb, uanset at ingen ved hvad fremtiden bringer. Det er det levende håb ved Jesu Kristi opstandelse fra de døde. Det er bevægelse, mulighed og insisterende liv, der kalder på og rækker ud til manden ved Betesda dam og alle os andre, til høstfest og hverdag.

Lov og tak og evig ære være dig vor Gud, Fader, Søn og Helligånd, du som var, er og bliver én sand treenig Gud. Højlovet fra første begyndelse, nu og i al evighed. AMEN

Kilde

Manuskript tilsendt af taler

Kildetype

Digitalt manuskript

Tags

14. søndag efter trinitatis, Anden tekstrække, Prædiken, Prædikener fra 2000-tallet

URI

<https://www.dansketaler.dk/tale/mette-kathrine-grosbolls-praediken-14-sondag-efter-trinitatis>